

Királyerdői Harangszó

A Csepel-Királyerdői Református Egyházközség lapja, megjelenik évente 5 alkalommal
XVII. évf. 4. szám - 2026 Reformáció

„Uram, te voltál nékünk hajlékunk nemzedékről nemzedékre!”
/Zsolt 90,1./

Szeretettel köszöntjük kedves Testvérünket
2026 Reformáció idején!

„Szólj hozzám!” - valamelyik esztendőben az 1%-os kampány ideje alatt jelent meg ezzel a mondattal óriásplakát (sajnos nem református részről…), melyen kismama, gyerekek, templomban imádkozó ember látható. Nagyon találónak találtam és egyben elgondolkodtatónak. Hiszen annyi mindenki szól hozzánk, akarja a figyelmünket megragadni, elvonni. Annyi hang szól és vesz körül. S milyen nehezen halljuk meg az Úr csendes és szelíd hangját. Mint Illés próféta, aki előtt elvonul vihar, tűzvész, földrengés, de végül egy csendes szóban fedezi fel Isten hangját. Bizony ezt is külön kérnünk kell: „Szólj hozzám!” Meg kell tanulnunk meghallani, felismerni Isten hangját, meg kell tudnunk különböztetni a kísértő hangjától. Életbe vágóan fontos, mint a juhoknak, „akik ismerik az én szómat és hallgatnak rá.” Mert csak egy pásztor van, aki a javunkat akarja, aki jó irányba vezet, s aki csendes vizekhez, dús legelőkre terelget. Nyugodtan kérjük, imádkozzuk gyermeki lélekkel, a gyermek Sámuel imádságát: „Szólj, mert hallja a te szolgád a te hangodat!” A reformáció Isten szavának újra felfedezése.

Ünnepi alkalmaink:

Október

28-31. 18ó: Reformációi esték

25. **vasárnap** 10ó: Istentisztelet+reformációi-újbori úrvacsora

31. szombat 18ó: Reformáció ünnepe - Evangélikus templom

November

22. **Örökélet vasárnapja** 10ó: Istentisztelet

29. **Advent I.** vasárnapja 10ó: Istentisztelet+úrvacsora

Továbbra is minden vasárnap 10-kor Istentiszteletet tartunk, vele párhuzamosan gyermekfoglalkozást, előtte ¾ 9-kor gyermekistentiszteletet.
Iratterjesztés: Istentisztelet előtt és után
96. Sólyom Cserkészcsapat: 96solyom.hu

A találkozás reményében,

a Bp-Csepel-Királyerdői Református Egyházközség Presbitériuma

Egy-egy mondatban, amik mostanában történtek...
Június 28. Gyüli szülinap
Július 9-18. Cserkésztábor
Augusztus 30. Újkenyér hálaadás
Augusztus 22-25. Ifi tábor
Augusztus 30. Nyárvégi zenés Istentisztelet

A protestáns ének kezdetei – Egy kis történelem

A reformáció ének-kultusza szorosan az istentiszteletthez kapcsolódott és kezdetben folytatása volt a középkori katolikus himnusz-, illetve népének-költészetnek. Noha a reformáció az istentisztelet középpontjába a tanítást, az igehirdetést, a prédikációt helyezte, a szertartási és gyülekezeti éneklés jelentősége nem csökkent, sőt ez utóbbié nagymértékben növekedett.

A liturgiát a kezdeti protestantizmus nem törölte el, csak átalakította, s magyar nyelvűvé tette. Kialakult így a katolikus mise elemeiből egy sajátos protestáns liturgia, mely a pap, a kántor és a kar által énekelt, illetve recitált szövegek előadásából állt. Erre a célra – a középkori előzmény nyomán – zsoltárok, himnuszok, antifónák fordításai szolgáltak, a himnuszok kivételével valamennyi prózában. Az ezekből összeállított „protestáns misekönyv"-et a misekönyv egyik középkori típusáról graduálnak nevezték.

Pontosan nem állapítható meg, mikor és ki állította össze az első protestáns graduált. De mivel ez nélkülözhetetlen volt a reformált egyházak számára, erre minden bizonnyal már az 1530-as években sor került. Nagy a valószínűsége annak, hogy az elsőt a történetíró Székely István nyomatta ki. A magyar protestáns énekköltészet a graduálba felvett himnuszok fordításával kezdődött. Természetesen csak azok a latin himnuszok jöhettek számításba, amelyek nem ellenkeztek a reformáció hitelveivel, a Máriáról és a szentekről szóló himnuszokat eleve kihagyták.

A reformáció énekköltészetének magyar, úttörő mesterei Batizi András, Szkhárosi Horvát András, Sztárai Mihály, Szegedi Gergely voltak. Ám mellettük a történetírók, krónikások is hozzá tettek,mint Tinódi Lantos Sebestyén, Balassi Bálint.
Az ajánlott énekek is a fenti, rövid történelmi visszatekintés illusztrálására hivatottak. Az említett latin himnuszok egyike az Öreg graduálban vált ismertté, mely szövegeinek érdekessége, hogy a hét napjaira egyenként feldolgozza a teremtés történetét. (Új Református Énekeskönyv 682-688. énekei)

Botos Mária

Sokkoló jelentés: az európai fiatalok harmada funkcionálisan analfabéta

Uniós adatok szerint a fiatal európai generáció közel egyharmada – mintegy 33 százaléka – funkcionálisan analfabétának tekinthető. Ez azt jelenti, hogy bár az érintettek képesek mechanikusan elolvasni a szavakat és ismerik a betűket, a mindennapi élethez, a munkavállaláshoz vagy a hivatali ügyintézéshez szükséges összetettebb szövegeket, elemzéseket és hivatalos dokumentumokat már nem tudják értelmezni, feldolgozni és a gyakorlatban alkalmazni.

A szerdán nyilvánosságra hozott dokumentum készítői hangsúlyozzák, hogy különbséget kell tenni a hagyományos és a funkcionális analfabetizmus között. Miközben a klasszikus értelemben vett írástudatlanságot az európai országok az elmúlt évszázadban szinte felszámolták – a fiatalok elsöprő többsége megtanul írni és olvasni az általános iskola első éveiben –, a szövegértési képesség drámai módon hanyatlik.

A kutatás rávilágít, hogy a vizsgált 15 és 24 év közötti korosztály jelentős része képtelen kihámozni a lényeget egy egyszerűbb újságcikkből, nem látja át egy munkaszerződés vagy egy banki hitelmegállapodás alapvető feltételeit, és komoly nehézségekbe ütközik, ha egy összetettebb használati utasítást vagy biztonsági előírást kell követnie a munkahelyén.

Arra figyelmeztetnek , hogy a hiányosság nem csupán egyéni kudarcokhoz és társadalmi kirekesztéshez vezet, hanem strukturális válsággal fenyegeti a magas hozzáadott értékű tudásra épülő európai munkaerőpiacot is, ahol a munkahelyek betöltéséhez alapvető feltétel lenne az önálló kritikai gondolkodás és az információk szintetizálása.

A digitális függőség és az online oktatás

A szakértői jelentés részletesen elemzi a kialakult válság közvetlen és közvetett kiváltó okait. Az első helyen a digitális eszközök és a közösségimédia-platformok korlátlan, szűretlen térnyerése áll. A rövid videókra, címszavas posztokra és azonnali vizuális ingerekre optimalizált platformok – mint a TikTok vagy az Instagram – radikálisan csökkentették a fiatalok figyelmi küszöbét.

A folyamatos dopaminlöketekhez szokott agy számára a hosszabb, lineáris szövegek olvasása és értelmezése unalmas, fárasztó és szinte kivitelezhetetlen feladattá vált.

A másik meghatározó tényező a korábbi koronavírus-járvány idején bevezetett, hosszan elnyúló online oktatás utóhatása. A digitális tanrend során a pedagógusok nem tudták közvetlenül ellenőrizni és fejleszteni a diákok egyéni szövegértési mechanizmusait, és a személyes interakciók hiánya miatt a kritikus készségek fejlődése egyszerűen megrekedt. Az akkori iskolások most lépnek be a felnőttkorba és a munka világába, magukkal cipelve ezt a súlyos oktatási lemaradást.

Végveszélyben Európa? A tanulmány arra figyelmeztet, hogy az Európai Unió nem engedheti meg magának a halogatást. Miközben az ázsiai oktatási rendszerek – különösen Szingapúrban, Japánban és Dél-Koreában – egyre nagyobb hangsúlyt fektetnek a komplex problémamegoldásra és a mélyreható szöveges elemzésre, Európa éppen a legfontosabb erőforrását, a magasan képzett humántőkét veszíti el.

Ha a tagállamok nem alakítják át gyökeresen az iskolarendszereket, nem hozzák vissza a klasszikus olvasásfejlesztést a tantervekbe, és nem korlátozzák a digitális eszközök jelenlétét az oktatási intézményekben, a kontinens gazdasága belátható időn belül képtelen lesz kitermelni azokat a mérnököket, kutatókat, jogászokat és vezetőket, akik biztosíthatnák Európa helyét a globális élvonalban.

****

Reformáció - Lányi Gábor

Ahogy a reformáció szava, úgy a reformáció elve sem a 16. században jelentkezett először. A keresztyénségen belül időről időre előkerült a megtisztulásnak, a megjobbulásnak, az egyház igazi fundamentumához, Jézus Krisztushoz való visszatérésnek az igénye. Hiszen egyértelmű, hogy a romlás erői is kezdettől fogva jelen voltak az egyházban, elég csak Anániás és Szafira történetére vagy azokra a gyülekezeti bűnökre gondolnunk, amelyek a páli levelekből kiderülnek. A kappadóciai atyák (Baszileiosz, Nüsszai Gergely, Nazianzoszi Gergely) a 4. század derekán már azért hagyták hátuk mögött Konstantinápolyt és éltek remeteként Kappadóciában mert kiábrándulnak a konstantinuszi fordulat után szinte egyik napról a másikra korrupttá váló keresztyén vezető rétegből. A katolikus egyháztörténetírás az egyház legromlottabb állapotát nem is a 16. századi reformációt megelőző reneszánsz pápaságban, hanem a 10. századi, hangzatos pornokrácia (a porneia – paráznaság – görög szóból) korában látja meg, amikor a pápákat kényükre-kedvükre váltogatták a befolyásos római arisztokrata családok. Ez utóbbi korszakra feleletként érkezett a clunyi reformmozgalom, mint ahogyan a fentebb már felidézett szerzetesi reformmozgalmak is mindig a rendjük alapítójától és eredeti célkitűzéseitől való káros eltérésekre adott korrekciós kísérletek voltak. Míg Assisi Ferenc apostoli szegénységet gyakorolt, addig egy generációval később már ferences apátok olyan hivalkodó gazdagságban éltek, mint a világi főurak vagy más rendbeli apáttársaik.

Az emberi természet átka, a bűn ugyanúgy erőt vesz az emberi közösségeken, így az egyházon is, mint az egyes emberen. A közösségeknek is kell megtérés, visszatérés az eredetihez, az eredeti normához, ideához, Krisztus-képhez. Láthatjuk, hogy ez nem új dolog egy egyház történetében. Az egyház életében a kezdetektől fogva jelen van a romlás, ugyanakkor jelen vannak a tisztulásnak, megújulásnak erői is. Az egyháztörténet e két elem állandó harca egymással.

Lanyhuló mozgalmak

Abban azonban felfedezhetjük a fokozatosságot, hogy a tisztulásnak és megújulásnak egyre nagyobb, és egyre szélesebb körben felismert akadálya volt a pápaság intézménye és hatalmi igénye. A pápák válogatott módszereikkel sorra kifogták a szerzetesi reformmozgalmak vitorlájából a szelet, és azokat saját hatalmuk megerősítésére használták fel. Ennek eredményeképpen ezek a mozgalmak mindig megoltódtak, ellangyosodtak, maguk is azzá váltak, ami ellen anno felléptek. A protestáns reformáció előtti utolsó nagyobb reformáló kísérlet is – a zsinati mozgalom, a konciliarizmus, amely a legfelsőbb egyetemi és egyházvezetői körből érkezett – már a pápai túlhatalmat jelölte meg az egyház romlásának

Amik előttünk vannak...
Advent 1. : Kézműves délután

legfőbb okaként. Orvoslására a pápa hatalmának megnyirbálását és helyébe az egyetemes zsinat egyházkormányzati súlyának növelését próbálta elérni. A pápák azonban a reformerek megosztásával, különalkuk kötésével, a reformzsinatok halasztgatásával és költöztetésével szétporlasztották ezt a hatalmukat veszélyeztető főpapi kezdeményezést.

Nem első újulási kísérlet

Az alulról érkező és a pápai hatalomnak fejet nem hajtó reformereknek még sanyarúbb sors jutott. III. Ince „reformatio universalis ecclesiae"-je magába foglalta a Dél-Franciaországi albigensek elleni keresztes hadjáratot, mint ahogyan üldözésnek voltak kitéve az apostoli szegénységben élő, bibliás valdensek, majd John Wycliffe lollardjai is. Husz János konstanzi máglyahalála mutatta, hogy akit a pápaság „nem nyel le, azt kiköpi": akik nem fogadják el maguk fölött a pápa főségét, megkérdőjelezik az egyházi tanítóhivatal tekintélyét, azok a legkeményebb büntetésre számíthatnak.

Út a protestáns reformációig

Szintén újdonság volt, az a tudományos és oktatási forradalom, amit a humanista tudományosság térhódítása jelentett. A humanizmus, ellentétben azzal, amit a felvilágosodás ideológiája ráaggatott, nem az Istentől emberhez fordulás tudománya volt. A humanizmus kifejezés pusztán csak a studia humanitatist, a humán-bölcseleti tudományokra való koncentrálást jelentette és a humanisták jó része evangéliumi humanista volt, nem fordult el Istentől. Sőt, a formáktól, megszokásoktól, kliséktől és intézményesültségtől mentes, belső Isten-kapcsolatot keresett. Retro ad fontes – vissza a forráshoz – adták ki a jelszót és fordultak oda ahhoz a forráshoz, amelyben ezt a legtisztábban vélték megtalálni: Isten igéjéhez. Az ottomán hódítások elől menekülő görög írástudók újra megtanították a nyugatot görögül érteni. Az újra felfedezett eredeti nyelven olvasott és értelmezett Újszövetség fényében pedig megrendült sok félrefordításon, emberi hagyományon és direkt félreértelmezésen alapuló egyházi dogma.

Luther és társai sokat tettek azért, hogy az egyház tanítását újra Isten igéjének alapjaira helyezzék. A következő reformátori nemzedékben Kálvin volt az, aki felismerte, hogy a tan tisztasága mellett az élet tisztaságára-szentségére is jobban kell törekedni. Luther és társai úgy vélték, hogy az evangélium tiszta hirdetése önmagában elvégzi egyház és világ megjobbítását. Kálvin úgy értékelte, hogy az evangélium tiszta hirdetése mellé kell az Ige által szervezett külső rend is: fegyelem, szervezet, intézmények, tisztségek, testületek. Kálvin hangsúlyozta, hogy Istennek nemcsak az ember és egyház belső világához van szava, hanem a külvilághoz is. Az egész világ az Ő dicsőségének színtere, Isten akarata nemcsak az egyes ember, hanem a társadalom, a tudomány, a politika, a jog, a gazdaság számára is üdvös és „hasznos".

Az egyházat mindig reformálni kell

Luther tanításai korán megjelentek hazánkban is, elsősorban a városok német nyelvű polgárai körében, de hamar utat találtak minden etnikum és társadalmi réteg felé. A reformáció hittartalmai, Isten kegyelmes és vigasztaló voltának hangsúlyozása, majd a kálvini reformáció terjedésével az isteni kiválasztottságba vetett hit megerősítő és megtartó üzenete megkülönböztetett erővel hatott a három részre szakadt ország zavaros társadalmi, politikai és gazdasági viszonyai között. „Hiszed, hogy volna olyan-amilyen magyarság, ha nincs – Kálvin?" – kérdi versében Illyés Gyula utalva arra, hogy a kálvini reformáció egyén-, társadalom- és kultúraformáló ereje, például a magyar bibliafordítás (Károli Gáspár, 1590), iskolateremtés és népművelés eszközei által milyen döntő nemzetmegtartó erőként funkcionált a magyar nép zivataros századaiban.

Az idei nyáron a 96. Sólyom Cserkészcsapattal Tiszajenőre utaztunk, ahol több más cserkészcsapat társaságában tölthettünk el felejthetetlen napokat. Az idei táborban is izgalmas és különleges programokban lehetett részünk, mint például a vadászjáték, a vízi portya, az élőkönyvtár és esténként a közös tábortüzek. A tábor keretmeséje az Avatar világa volt, ami még különlegesebbé tette a közös kalandokat. Ahogy minden évben, idén is rengeteg tapasztalattal és élménnyel gazdagodva tértünk haza.

Antal Tímea őv.

A Ráday - házban a Dunamelléki Református Egyházkerület Ifi találkozóján is részt vettünk, másik 300 fiatallal együtt.

Kótai Margit
Őszi nap

Várva várt, eső áztatja a
naptól
meggyötört száraz földet,
kiszikkadt, száradó
növénynek,
ad egy pici enyhet, s éltet.

Hőségtől szunnyad még,
elfáradt, sajgó testünk
őrt áll, Jézus felettünk,
kétségbe ne essünk.

Ám a jég verte tájakon,
nagy a fájdalom,
éretlen gyümölcs,
hang nélkül ül az avaron.

Felderül majd a nap,
fényt sugározni,
embernek állatnak,
szebb napokat hozni.

Fogd a kezem, el ne engedj,
a viharban elveszni, ne hagyj
engem, legyen fényes nap,
vagy enyhet adó szellő.

Ősz suhan az éjen át,
feléd hozva a szél dalát,
pirosra csípni arcod szegletét,
nyugtot hozni ha eljön tél.

Áldás, Békesség!

A következő szám várható megjelenési ideje: 2026 karácsony
Cikkek, versek, gondolatok
leadási határideje: 2026. december 6.

BUDAPEST-CSEPEL-KIRÁLYERDŐI REFORMÁTUS EGYHÁZKÖZSÉG
1213 Budapest, Szent István út 194-196.
Tel.: 06-1/276-0649 - http://csepke.reformatus.hu
Szerkesztő: Temesvári Imre
Lektorálta: Temesvári Csenge